

Pneumonia may well be called
the friend of the aged.
Taken off by it in an acute,
short, not often painful illness,
the old man escapes those
'cold gradations of decay' so
distressing to himself and his
friends.

Sir William Osler (1898)

Pneumonia, the old man's friend

Aan het begin van de corona crisis wisten we in de verpleeghuiszorg nauwelijks wat ons allemaal te wachten stond. Regelmatig werd de vergelijking getrokken met de griep of een longontsteking. In dat verlengde kwam ook de in de ouderengeneeskunde welbekende uitspraak 'pneumonia, the old man's friend' ter sprake...

Want soms is een longontsteking een kans om op een menswaardige manier afscheid van het leven te kunnen nemen. Wanneer er nog maar weinig kwaliteit van leven is of iemand een voorland van een voortschrijdende ziekte te wachten staat. Menswaardig, in de zin van weinig klachten en symptomen en als die er al zijn, kunnen we deze goed behandelen. Met mensen die hem of haar lief zijn aan het bed, rituelen van afscheid en liefdevolle verzorging door vertrouwde zorgmedewerkers.

Als er de afgelopen 4 maanden 1 ding helder is geworden over het Corona virus, dan is het dat dit niemands 'friend' is! En zeker niet van de kwetsbare oudere ...

Corona is een heel verraderlijke vijand, vermomd als een buitje waarvoor je de achterdeur even dichtmaakt. Maar het bleek een hagelbui en tornado ineen. De deuren moesten helaas maandenlang dicht en het was dweilen met de kraan open. Wat ons op de been hield was het diepe gevoel van saamhorigheid en unaniem respect voor al die collega's in de zorg en eenieder die geraakt werd door Corona.

Maar nu de storm is gaan liggen zijn er opeens boosheid, verdeeldheid en wantrouwen. Protesten dat men de maatregelen beu is, klachten omdat verpleeghuizen nog voorzichtig zijn met bezoek, twijfel of we het nu allemaal wel goed hebben gedaan. Dat is heel invoelbaar en begrijpelijk nu de cijfers dalen en de verhalen wat meer naar de achtergrond raken...

Maar daarmee raken we wel onze focus voor de komende maanden, misschien wel jaren kwijt, namelijk: deze vijand snel bij de kop pakken en vloeren als hij weer opduikt. Want nog een keer zo'n periode meemaken dat wil niemand. Het lijkt wel alsof we vergeten zijn hoe heftig het is geweest! Er moesten besluiten genomen worden om te zorgen dat

de zorg overeind bleef en we niet voor onmogelijke onethische keuzes zouden komen te staan. En het is echt heel spannend geweest. Er zijn mensen alleen of vrijwel alleen overleden. We hebben weken gehad waarin de dagelijkse vraag was 'hebben we voldoende middelen om onze medewerkers en nog gezonde cliënten te beschermen'? Zijn er nog voldoende geneesmiddelen om te zorgen voor een aanvaardbaar sterfbed? Er zijn zorgmedewerkers ernstig ziek geworden die nog steeds herstellende zijn, of zelfs nooit meer de oude worden of zijn overleden.....

Dat was toch niet alleen een hele nare droom??

Ik hoop dat het ons lukt om de rust te bewaren. Overzicht te houden. Dat het lukt om samen de grenzen op te zoeken van wat er al kan en wat nog niet kan. En daar waar we erover heen gaan weloverwogen het risico afwegen terwijl we een plan klaar hebben voor 'wat als....'. We moeten samen de weg vinden waarin het mogelijk is weer liefdevolle zorg te bieden. Met de nabijheid van naasten die onze kwetsbare ouderen nodig hebben ook als ze ziek worden door Corona. Want al wordt Corona nooit 'the old man's friend', ik ben ervan overtuigd dat die weg er is. We moeten hem alleen samen aanleggen en op elkaar vertrouwen. Want de echte 'old man's friends' dat zijn de mensen rondom een kwetsbare oudere, de naasten, zorg en behandelaren. Die durven loslaten en iemand een menswaardig afscheid gunnen en geven.....